

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ І
ПРАВА

Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОВЕДЕННЯ
РЕФОРМИ В УКРАЇНІ»,
присвяченої тижню права
10 грудня 2025 року

ДРОГОБИЧ - 2025

Публічне управління: проведення реформи в Україні. Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої тижню права, 10 грудня 2025. Збірник тез доповідей. –Дрогобич: ДВНЗ «ДонНТУ», 2025. –236с.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (протокол № 12 від 18 грудня 2025р.)

Організаційний комітет:

Попова О.Ю. – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Лизунова О.М. - доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Грудницький В.М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії і права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Програмний комітет:

Захарова О.В. - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету

Коверга С. В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м.Дніпро

Мирошніченко Г. Б. - к.е.н. , доцент кафедри економіки та бізнес - технологій Державний університет " Київський авіаційний інститут".

Придятько Е.М. – доцент кафедри маркетингу ДВНЗ «Державний торговельно-економічний університет»;

Відповідальність за зміст, новизну та оригінальність наданого матеріалу несуть автори.

До збірника увійшли матеріали доповідей представлених на XI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Публічне управління: проведення реформи в Україні», що була присвячена тижню права 10 грудня 2025 р.

У збірнику представлені доповіді слухачів магістратури державного управління, аспірантів, кандидатів наук, доцентів, професорів, наукових та науково-педагогічних співробітників наукових та навчальних закладів України, а також державних службовців, працівників органів виконавчої влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Укладачі:

Лизунова О., -доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Грудницький В.М. –кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії і права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори,

16.11.2025).

2. Ковалевич Т. Засоби тиску на український дисидентський рух та його дискредитація з боку КДБ. *Вісник Львівського університету. Серія історична*. 2021. Спецвипуск. С. 163–175.

3. Василь Семенович Стус (1938–1985). До 85-річчя від дня народження. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6098> (дата звернення: 16.11.2025).

4. Неймовірна особистість української історії – В'ячеслав Чорновіл. *Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія*. URL: <https://www.libr.dp.ua/?do=ukrainica&lng=1&id=5&idg=128> (дата звернення: 16.11.2025).

5. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №38. Ст. 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text> (дата звернення: 16.11.2025).

6. Терещук Г. Українське дисидентство – це була правдива і зріла опозиція – професор Грицак. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24886088.html> (дата звернення: 17.11.2025).

7. Дисидентський рух. URL: <https://esu.com.ua/article-24366> (дата звернення: 17.11.2025)

*Ганич О. А. доц., к.ю.н., доцент кафедри права
Луцького національного технічного університету
Чередько Д. Д. здобувачка першого рівня вищої освіти
Луцького національного технічного університету
м. Луцьк, Україна*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ЗАХОДІВ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Ключовим аспектом реформування будь-якого зарубіжного законодавства є боротьба з корупцією. Ця проблема є дуже актуальною і однією з

найгостріших, оскільки негативно впливає на всі сфери публічної діяльності та суспільного життя, підриває авторитет нашої держави на міжнародному рівні. Для мінімізації та подолання цього явища Україна вивчає та втілює зарубіжний досвід боротьби з корупцією, особливо тих країн, які успішно використовують різні політичні, правові, організаційні механізми антикорупційної політики.

Щорічно, починаючи з 1995 року, неурядова антикорупційна організація публікує рейтинг країн за Індексом сприйняття корупції (ІСК). Індекс сприйняття корупції – це індекс (показник), який оцінює країни за їхнім рівнем корупції в державному секторі. Результати подають за шкалою від 0 (високий рівень корумпованості) до 100 (відсутність корупції). Відповідно до цього рейтингу найменш корумпованими країнами світу за останні 13 років є країни Скандинавії (Данія, Норвегія, Швеція), Сінгапур, Нова Зеландія, Люксембург, Фінляндія та Швейцарія. За результатами Індексу сприйняття корупції-2024 Україна отримала 35 балів і посіла 105 місце із 180 країн, втративши одну позицію у порівнянні з 2023 роком. Ці дані свідчать про уповільнення темпів боротьби з корупцією в Україні [1].

Згідно статистики, країною з найнижчим рівнем корупції у світі вважається Данія. За результатами Індексу сприйняття корупції вона посідає першу сходинку рейтингу протягом останніх семи років. В Данії налічується близько 20 антикорупційних законів, основними з яких вважається «Закон про корупцію» та Кримінальний кодекс Данії (Criminal Code of Denmark). Відповідно до цих документів будь-які прояви корупції в Данії є забороненими.

Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення в Данії передбачена ст. 144 Кримінального кодексу України, відповідно до якого будь-яка особа, яка при виконанні обов'язків датської державної служби, іноземної держави або міжнародної організації незаконно отримує, вимагає або приймає обіцянку подарунка або інші привілеї, карається позбавленням волі на будь-який термін, що не перевищує шести років [2, с.272].

З метою протидії корупції в Данії існує ряд уповноважених осіб та установ. Серед яких важливу роль відіграє незалежний орган Омбудсмен Данії, який

займається контролем дій урядовців. А також Національний аудиторський офіс, основна функція якого полягає в контролі витрат парламенту та рахунків державних компаній.

Важливе місце серед антикорупційних заходів посідає прозорість державного управління. Так, в Данії діє принцип «відкритості інформації» (Offentlighedsloven), який надає можливість медіа та громадянам доступ до державних документів. Також відповідно до чинного законодавства кожен громадян в анонімному порядку має право повідомити правоохоронні органи про підозру щодо корупційних дій.

Основна антикорупційна діяльність Данії спрямована на попередження та запобігання появи корупції шляхом утвердження культури «абсолютної нетерпимості» до цього явища. Наприклад, поліція Данії користується високою довірою у громадян. А самі ж данці активно проявляють нетерпимість до будь-яких проявів корупції. Громадські опитування показують, що громадяни не платять хабарі співробітникам поліції і поліцейські служби вважаються одними з найменш корумпованих установ Данії [3, с. 27].

Особливої уваги заслуговують методи боротьби з корупцією в Сінгапурі. На даний час Сінгапур є однією з найуспішніших країн, якій вдалося звести рівень корупції до мінімуму.

Основним органом, який здійснює антикорупційну політику в Сінгапурі є Бюро з розслідування корупції (БРК). Це незалежний орган, який має автономію від поліції та інших урядових відомств і може розслідувати діяльність будь-якого посадовця, в тому числі і міністрів. Правовою основою діяльності БРК є Акт про запобігання корупції. В даному документі чітко визначені всі види корупції. Також в ньому регламентується порядок діяльності та повноваження БРК. Окрім того відповідно до цього документу відповідальність осіб причетних до корупції суттєво посилюється. Цей закон вважається одним із найжорстокіших у світі. Так, кримінальне законодавство Сінгапуру передбачає, що за умов доведення вини в отриманні хабаря до винного застосовують позбавлення волі або штраф (відповідно п'ять років

ув'язнення або 100 тис. дол. США) [4].

БРК має можливість та повноваження притягнути до відповідальності будь-якого громадянина держави незалежно від його рангу. Дія цього законодавства поширюється і на громадян Сінгапуру, які знаходяться за кордоном. Влада Сінгапуру здійснила ряд адміністративних та соціальних заходів, щоб звести корупцію до мінімальних значень. Серед них прозора система призначення кандидатів на державну службу та їх подальше просування по службі. А також просвітницька робота, яка ґрунтується на нетерпимості до хабарництва та пропагування корупції як одного з видів тяжкого злочину.

На особливу увагу заслуговують країни пострадянського простору, які суттєво змогли знизити рівень корупції. Серед них країни Прибалтики (Естонія, Латвія, Литва) та Грузія.

Суть антикорупційної політики Естонії полягала в заміні російськомовних емігрантів, які займали високі державні посади, на молодих естонців без створення окремих органів. Основою боротьби з корупцією в Литві стало створення спеціалізованого органу, Спеціальної служби розслідувань Литви (STT). Основна функція STT розслідування корупційних злочинів. Окрім того парламент Литви затвердив Національну антикорупційну програму на 2015-2025 роки з подальшим оновленням. Відповідно до звітності STT ця програма станом на 2024р. реалізована на 61% в межах плану на 2023-2025рр. Схожим органом, що здійснює протидію корупції в Латвії є Бюро із запобігання та боротьби з корупцією (KNAB). Даний орган працює в трьох ключових напрямках: профілактика, розслідування та освіта в корупційній сфері. Це дало змогу Латвії зайняти провідні позиції в рейтингу Organisation for Economic Co-operation and Development в категорії «антикорупційна стратегія» [5].

Успіх Грузії в протидії корупції полягає у впровадженні методу «шокової терапії». Метод «шокової терапії», застосований у Грузії, полягав у протидії корупції за широким спектром напрямів: лібералізація економічних відносин, радикальне скорочення державного апарату з одночасним підвищенням рівня

зарплати чиновникам і правоохоронцям, створення спеціальної «служби провокаторів», докорінна зміна суспільної толерантності до фактів корупції [6]. В Грузії, як і в Естонії, немає спеціального незалежного антикорупційного органу. Але незважаючи на це, метод «шокової терапії» дав свої позитивні результати. Грузія стала країною, якій вдалося суттєво знизити дрібну корупцію та зробити значний прогрес у реформуванні всієї антикорупційної системи.

В 2014р в Україні був прийнятий Закон України «Про запобігання корупції». В цьому нормативному акті визначено правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень. Основним органом, на який покладено функцію реалізації антикорупційної політики в Україні, є Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). А основні напрями формування та реалізації антикорупційної політики були визначені в Антикорупційній стратегії [7].

Ключовими аспектами Закону України «Про запобігання корупції» є запровадження електронних декларацій з подальшою їх перевіркою, встановлення ряду обмежень та заборон для чиновників (сумісництво державної служби з бізнесом, встановлення ліміту на отримання подарунків), надання гарантій захисту та винагороди викривачам корупції.

Окрім того у 2015р. було створене Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) основне завдання якого полягає в боротьбі з корупцією у вищих щаблях влади. Цього ж року був створений ще один антикорупційний орган – Спеціальна антикорупційна прокуратура (САП).

Повномасштабне вторгнення для органів антикорупційної системи (Національне антикорупційне бюро, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань запобігання корупції, Агентство з розшуку і менеджменту активів та Вищий антикорупційний суд) стало справжнім викликом, всі вони по-різному адаптувалися до воєнних реалій.

Вплив, який чинить корупція на ефективність держави, її внутрішню та зовнішню політику, знижуючи її функції, особливо в умовах воєнного стану. Незважаючи на всі антикорупційні заходи, які здійснюються в Україні, на жаль, рівень корупції в нашій державі констатують як досить високий. А в самій антикорупційній системі є багато прогалин та проблем, які потрібно вирішувати негайно. Європейський Союз від України вимагає дієвих антикорупційних дій.

З початком повномасштабного вторгнення росії декларування для посадовців України стало не обов'язковим, а Реєстр декларацій закрили для публічного доступу. Це викликало недовіру і політичну дестабілізацію.

Європейська Комісія оприлюднила Звіт щодо прогресу України в межах Пакета розширення Європейського Союзу 2025р. [8], в якому виклала ключові рекомендації для подальшого євроінтеграційного руху.

Корупція в Україні – значна перешкода для вступу в Європейський Союз. Очищення влади, які періодично проходять в Україні, особливо в часи кардинальних реформ, – не призводять до мінімізації корупційних проявів. Тому Україна повинна вивчати, аналізувати і застосовувати зарубіжний досвід боротьби з корупцією. Звичайно, не можна орієнтуватися лише на одну країну і повністю копіювати її заходи і методи боротьби з корумпованістю. А варто обирати ті елементи, які будуть дієвими та ефективними саме в українському суспільстві і будуть слугувати фундаментом успішної антикорупційної політики в Україні.

Список посилань:

1. Індекс сприйняття корупції у світі-2024. Transparency International Ukraine, 2025. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/> (дата звернення 30.11.2025р.)
2. Безгинський Б. Г. Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення: порівняльний аналіз національного та міжнародного законодавства. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі: матеріали V міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 10 груд. 2020 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 271-274. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eb2fdacd-6a62-4ddd-a7da-b9d8763cfcba/content>

3. Приходько А. А. Окремі особливості антикорупційної політики Данії. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2020. Серія ПРАВО. Випуск 61 том 2. С. 20-28. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/02/7-1.pdf>

4. Нонік В. В. Сінгапурська антикорупційна історія: досвід для України. Державне управління: удосконалення та розвиток, 2017. № 10. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1509>

5. Звіт KNAV: Латвія демонструє високі досягнення в антикорупційній політиці та практиці. Baltic News Network, 2024. URL: <https://surl.li/lyuzhl> (дата звернення 30.11.2025р.)

6. Мічуріна А. Міжнародний досвід у боротьбі з корупцією: що корисного можемо запозичити. Юридична газета, 2025. №5 (793). URL: <https://surl.li/srjgqe> (дата звернення 30.11.2025р.)

7. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 30.11.2025р.)

8. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the regions. 2025 Communication on EU enlargement policy. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/EU-enlargement-.pdf> (дата звернення 30.11.2025р.)

*Ганич О.А. доц., к.ю.н., доцент кафедри права
Луцького національного технічного університету
Шинкарук Г.В. здобувачка першого рівня вищої освіти
Луцького національного технічного університету
м. Луцьк, Україна*

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Реформування системи соціального забезпечення України здійснюється у контексті адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу, як це передбачено статтею 4 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [1]. Основою для цього процесу є положення Переглянутої Європейської соціальної хартії 1996 року, яка передбачає гарантії соціального захисту, забезпечення рівного доступу до соціальних послуг та запобігання дискримінації [2]. Особливе значення має впровадження регламентів ЄС № 883/2004 і № 987/2009,